

Літаратура і мастацтва

Год выдання 38-ы
№ 63 [2423]
12 жніўня 1969 г.
Аўторак
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

ДРУГОЕ ПРИЗВАННЕ

Кінематограф захаваў для нас жывы твар Г. Глебава—і ў жыцці, калі яго адымалі дакументалісты, і ў вобразах, створаных артыстам. Гледачы могуць і цяпер на экране пабачыць яго ў творчасці, у моманты высокага артыстычнага натхнення. А якім яго ведаюць тыя, хто здымае фільмы, — пра гэта раскажываюць дзеячы беларускага кіно.

НА ПАСЯДЖЭННІ сакратарыята праўлення Саюза архітэктараў Беларусі абмеркаваны ход падрыхтоўкі да 100-годдзя дзяржаўнага ўладзіра Ільіча Леніна. Намеснік старшыні праўлення Саюза архітэктараў Беларусі заслужаны архітэктар БССР М. Лішын раскажываў нашаму карэспандэнту:

— Рыхтуючыся да 100-годдзя дзяржаўнага ўладзіра Ільіча Леніна, праўленне Саюза архітэктараў Беларусі звярнулася з пісьмом да мясцовых аддзяленняў Саюза з заклікам дастойна сустрэць слаўную гадавіну, разам з партыйнымі і грамадскімі арганізацыямі разгарнуць прапаганду дасягненняў саветскай архітэктуры і будаўніцтва, ленінскіх ідэй у галіне архітэктуры, манументальнай прапаганды.

Гэта палатна Міхала Савіцкага «Робочыя, якое разам з яго жонкамі і дзецьмі» абмеркаваны ў аддзяленні мастацтваў Беларускага мастацкага атраманне Дзяржаўнага прэміі БССР 1969 года. Матэрыялы аб творах, вылучаных на атрыманне прэміі, чытайце на 2-й старонцы.

ДОЙЛІДЫ РАЯЦА, ШУКАЮЦЬ, ПЛАНУЮЦЬ

прам'еры» — сустрэчы аўтараў новых пабудаваных аб'ектаў з калектывамі працоўных. Яно арганізуе выпуск друкаваных выданняў, прысвечаных помнікам архітэктуры, сувеніраў, прыме актыўны ўдзел у прапагандзе архітэктуры ў друку, па радыё і тэлебачанні.

Надаўна адбылося пасяджэнне секцыі інфармацыі і прапаганды Саюза архітэктараў БССР (старшыня — заслужаны архітэктар БССР А. Ладзігіна), прысвечанае падрыхтоўцы да ленінскай гадавіны. Цяпер на прадрывах прапаганды, у навуцальных установах і вайсковых частках чытаюцца лекцыі «Заснавальнікі марксізма-ленінізма аб архітэктуры і горадабудаўніцтве», «Ідэй У. І. Леніна ў галіне манументальнай прапаганды», «У. І. Ленін і праблемы саветскага горадабудаўніцтва», «У. І. Ленін і ахова прыроды ў сацыялістычнай дзяржаве», «Архітэктура і горадабудаўніцтва ў кнігах асабістай бібліятэкі У. І. Леніна», «Папелічкі У. І. Леніна—Н. К. Крупская аб горадабудаўніцтве», «Архітэктура Беларусі за 50 гадоў Саветскай улады», «Будаўніцтва беларускіх гарадоў» і інш.

ЛЕНІНСКАЯ ТЭМА—ЯШЧЭ БОЛЬШУЮ УВАГУ

8-га жніўня адбылося чарговае пасяджэнне прэзідыума Саюза пісьменнікаў БССР.

«Планаваць і адлюстраванне ленінскай тэматыкі ў часопісах «Полымя», «Беларусь», «Маладосць», «Неман» і газеце «Літаратура і мастацтва» — гэта пытанне разглядалася на пасяджэнні.

Намеснік галоўнага рэдактара часопіса «Полымя» — Аляксей Русецкі, адказны сакратар часопіса «Беларусь» — Міхась Досін, галоўны рэдактар часопіса «Маладосць» — Аляксей Асіпенка, галоўны рэдактар часопіса «Неман» — Андрэй Макаеняк і намеснік галоўнага рэдактара газеты «Літаратура і мастацтва» — Аляксей Бажко ў сваіх выступленнях расказалі пра тое, што ўжо зроблена па адлюстраванні ленінскай тэматыкі ў перыядычных выданнях, падзяліліся планами і задумамі рэдакцыі на далейшы час.

НА МАСКОўСКАЯ СЦЭНЕ

У мінулым месяцы масквічанамі горада дэравалі самадзейным спектаклем і танцам народнага калектыву Палаца культуры Мінскага аўтавада. І вось новая сустрэча. На гэты раз гаспадары сталіцы стаў Казлоўскі народны ансамбль Слуцкага раёна. Больш ста сперакоў і танцоўраў гэтага заслужанага калектыву выступіць з вясёлай канцэртнай праграмай на Выстаўцы дасягненняў народнага гаспадарства, у клубі і палатах культуры прамысловых прадпрыемстваў, у калгасах і саўгасах Падмажыцкага раёна.

ВІНШУЕМ З ГАНАРОВЫМ ЗВАННЕМ

За шматгадовае актыўнае працу ў развіццё беларускай саветскай архітэктуры, кіраўніку архітэктурна-канструктарскага майстарні праектнага інстытута «Мінскпраект» тав. Баткоўскаму Сяргею Барысавічу Уласам Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР прысвоена ганаровае званне заслужанага архітэктара Беларускай ССР.

А. БУЛІНСКІ, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР, апэратар:

— Я вельмі рэдка смяюся каля апарата, хоць зняў ужо не адну камеру. Але калі ішла сцяна ў рэстаране, ці ў ванне з «Нашы суседзі», я знемагаў ад смеху, назіраючы за Глебавым, любавіўся ім, забываючыся і рэдка, што трэба здымаць. Ён глыбока разумее спецыфіку кіно, у тым ліку і нашу апэратарскую прафэсію. Яму было ўласціва прыроднае адчуванне граніцы кадра. Добра разумее ён, што такое буйны план — і тут іншымі ў яго былі і жэст і позірк. Глебаў добра адчуваў рытм той ці іншай сцэны.

К. БАК, гукааператар студыі «Беларусьфільм»:

— Гукавое вырашэнне вобраза, якое прыносіць на здымкі Глебаў, не патрабавала, як правіла, пераагування. А калі ўсё ж часам прыходзілася гэта рабіць, не па віне акцёра — для Глеба Паўлавіча такія здарэнні былі пакутамі... Бо агучваючы сцэну, акцёру невягта адыходзіць амаль ні на крок ад мікрафона. І ўсё ж Глебаў рабіў спробы хадзіць, нешта рабіць — не мог ён прымуціць сабе, не іграючы, ствараючы гукавы вобраз.

С. СПЛASHНОУ, кінаадыжысёр:

— Гэта было ў 1947 годзе. Я разам з А. Шульманам здымаў Глеба Паўлавіча ў сцэнах з «Паўлінкі», якія павінны былі ўвайсці ў фільм-канцэрт «Родныя напелы». Так здарылася, што потым гэтыя тры часткі ў фільм не ўвайшлі. І невядома зараз, дзе яны. Вось бы іх адшукаць!

Добра раз Глебаў Паўлавіч прадстаў перад здымачнай камарой праз год, калі для кінастудыі «30 гадоў БССР» спатрабілася сцэна са спектакля «Хто смеяцца апошнім». Мне здаецца, што найбольш вядома поля Глебава ў кіно — вобраз Шпакоўскага ў кінаадыжысёрскай «Нашы суседзі». Усе памятаюць лепшыя сцэны — глебаўскі «танец з шаблямі» ў рэстаране, а потым вяртанне дамоў — найжэйшыя яго размовы з лютай жонкай... Мы разам з ім шукалі камедыійныя дэталі, але большасць ярых знаходак надзеяў быў шчыры шодры на гэты. Тут як малая мы здымалі Глеба Паўлавіча...

Я. ГАНКІН, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР, кінамастак:

— Упершыню ў сорах сям'ем, калі па маім эскізах будавалася хата Крыніцкага для сцэны з «Паўлінкі». Дакарацыя ішчэ толькі ўсталявалася, а Глебаў заходзіць у выградзі, пачынае пытацца: «А што на гэтай сцяне вельмі бучэ? Уваход дзе? Гэта што?» Ён адчуваў сабе ў пачыненне, яе дома. Хадзіў па кутках «кватэры», абываючы яе прымальна розныя позы, нешта адмовіў, мармытаў... Я ўпотаі назіраў за дзівацтвамі Глеба Паўлавіча, а неўзабаве, учынуўшы ўсё гэта на экране, зразу, што прысутнічаў пры нарадзілі чужоўных знаходак.

Неяк на здымках у Астрашчым Гародку адной са сцэнаў фільма «Хто смеяцца апошнім» я анакаўся вышуканым сведкам таго, як Глебаў шукаў паходку для Тулягі. І хоць гэтую ролю ён гадамі іграў на сцэне, але калі я пачаў экранізаваць, а некаторыя сцэны здымаць на натуре, Глебаў Паўлавіч адчуў, што яго не ўсё задавальняе, што трэба шукаць новыя фарбы, дэталі для кіно.

Ён звычайна вельмі уважліва выслухоўваў рэжысёра, у палеміку ніколі не ўступаву. Калі ж на здымачнай пляцоўцы давалася каманда: «Матор», іграў на поўную сля, жыў пацучацямі свайго героя, буй ім ён пераконваў рэжысёра ў не тоарытычнымі разважаннімі, а жыццёвымі паводзінамі перад апаратам. Колькі б дубляў ні здымалася — ніводнага ў яго не было адноўнавага. Гэта была заўсёды ім прывязанцы. І легка рэжысёру было з ім, і цяжка — паспрабаваць выбары з дэсці бліскучых глебаўскіх дубляў адзіны...

Такое ўражанне, што Глебаў з намі, узнікае ў многіх.

Паслухаеш радыёперадачу з яго ўдзелам, запісаную раней на магнітафонную стужку, паглядзіш фільм, дзе ён у камедыійнай ролі, — здаецца, нібы гэта створана акцёрам учора, нават сёння. Калі я гутарыў з жонкай Глеба Паўлавіча, Надзея Аляксандраўна раптам прызналася, што яна не можа звыкнуцца з думкай, што яго няма: «Здаецца, быццам Глебаўна паехаў некуды на здымкі фільма...»

Здымаючыся ў кіно, Глебаў аб'ездзіў усю Беларусь, Украіну, Падмаскоўе, працаваў у павольных Маскве, Алэксе, Кіеве. У запісанай кніжцы Глеба Паўлавіча я нечаканна знайшоў такія кароткія запісы: «Выехаў у Оршу. Прымераў касцюм Кропкі... Заўтра пачынаю працаваць на натуре... Ажываюць у хатэ Кропкі — у касцюме, але бэ грыву...»

Здымацца ён любіў. Яму падабалася ездзіць па краіне, бачыць новыя мясціны, кожны дзень сустракацца з новымі людзьмі. Здымкі ў каціне «Людзі на мосте» («Масфільм», 1959 год, рэжысёр А. Зархі), дзе ён сыграў старога рабочага-камуніста Паромва, далі яму магчымасць пабываць на Брацкай ГЭС. На натуре для фільма «Як пасварыліся Іван Іванавіч з Іванам Нікіфаравічам» па аповесці Гогаля (Алэксандар студыя) Глебаў яшчэ спачатку на верталёце, а потым вайсковая частка дала здымачнай групе танкетку — ніякім іншым транспартам у маленькіх гарадох было не дабрацца.

У снежні 1964 года Глебава палажылі ў Крамлёўскую бальніцу — на апэрацыю. А перад гэтым ён зніўся ў ролі Фрола Баева ў двухсерыйным фільме Алэксандар студыі «Алінота» па вядомым рамане М. Віргы. Траба было агучыць некаторыя сцэны. Дырэктар кінакартэні неіямі чужым прабраўся ў Крамлёўскую бальніцу з гуказапісваючай апаратурай (выдаць, без дапамогі Г. Глебава) — работа над фільмам была тут і завершана...

На экранна кінаапаратуры і тэлевізараў часта даманструюцца фільмы з яго ўдзелам. Па радыё амаль кожны тыдзень чуюцца аповяданні і казкі, якія «нагаварыў» на доўгія гады непаўторным, цудоўным голасам Глебаў Паўлавіч. Яшчэ невядома, хто больш — мы, ці нашы дзеці — верым у тое, што добры, мудры казачнік, чараўнік сізны і кінематограф жыве сярод нас.

В. СУКМАНАУ, кінаадыжысёр аб аднанні «Летапіс»:

— Летам 1965 года мы здымалі кінаарыя пра Глебава — «Дыялог з акцёрам». Ва ўсёй здымачнай групе было адзінае адчуванне, што мы займаемся заборонай справай. Глебаў Паўлавіч быў такі вельмі хваоры. А перад здымачнай камарой ён нібы пераўвасобіўся, інутытўна загадаваўся, калі мы пачыналі ўпотаі здымаць яго. І здзіўляў неспадзеянна, якая бывае ўласціва вельмі добрым людзям...

Р. МАСАЛЬСКІ, кінааператар:

— Неяк мы прыхалі да Глебава на дачу, а ён хадзіў у лясоцку з унучкай і агды збірае. Устанавіў я кінематографію, а хтосьці са здымачнай групы фільма «Дыялог з акцёрам» як выгукне: «Таварыш Туляга! Вас выклікае Гарлахавацкі. І я раптам учынуў, як змяніўся, збываў твар Глебава, як задрыжэлі яго рукі, закалаціўся ён увесць, стаў ніжэйшым — некуды знік Глебаў Паўлавіч, перад намі на вялікіх стаяў Туляга. Такое мастацтва — літаральна на вачах людзей пераўвасобіўся ў вобраз — дзівоснае.

І яшчэ незабывае. Кожны раз на Першае мая ці ў святая Кастрычніка да нашай апэратарскай групы з гаспаўня трыбуны абавязкова падыходзіць Глебаў, з імлі чэпна вітаецца, доўга гутарыць, жартуе. Усё нас ён ведаў. І ўсё яго добра ведалі і бязмерна уважалі. І зараз, у коннае святая, калі я стаю з кінакамерай на Цэнтральнай плошчы, раз-пораз аглядаюся на гаспаўня трыбуны: такое адчуванне, што зараз да мяне і маіх калег, як заўсёды, падыхдзе такі знаёмы і блізы Глебаў Паўлавіч.

ПРЫЗЫ ЧАКАЮЦЬ ЛЕПШЫХ

У Чалабінску адбыраецца Усеазаюзны маладзёжны фестываль саветскай песні, прысвечаны 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна.

Ад нашай рэспублікі ў ім прымае ўдзел лярэцкі беларуская фестывальна-маладзёжы выканаўца, саліст радыё і тэлебачання Аляксандр Гранау.

Беларускі кампазітар Ігар Лучанок уваходзіць у склад журы. У час фестывальна выканаўцаў будзе таксама праведзены конкурс на лепшую сучасную песню. Сярод іншых на гэты спаборніцтва прадставіцца і новая песня І. Лучанка «Чырвоныя зоркі».

Заняочны канцэрт фестывальна адбудзецца ў другой палове жніўня.

ІДУЦЬ ЭКЗАМЕНЫ...

Да экзамена 14 хвілін... Фоты У.Н. КРУКА. І.А. КАЛЯДЫ.

Моцны аршыа.

Добраму аднаву і экзаменатар рады...

Так спасціаецца смак студэцкага жыцця... Паўчыналь са спазнінн — дрэнна прымет...

НА ВЫСТАВЦІ КВЕТАК. Фота Ул. КРУКА.

ЧАЛАВЕЧНАСЦЬ

На выстаўках ля палотнаў Міхаля Савіцкага заўсёды людзе. Калі іх заважаюць спрачкі. Бо яны змстоўныя, па-майстэрску напісаныя.

І зусім заканамерна, што тры новыя работы мастака — «Пакеранне смерцю», «Рабчыня», «Хлабы» — вылучаны на атрыманне Дзяржаўнай прэміі БССР 1969 года.

Гэтыя палотны працягваюць і развіваюць знойдзены мастаком раней, і думочны пра іх, міжволі прыгадваеш тое, што ім папярэднічалі.

«Партызаны». Адно з першых палотнаў, у якіх М. Савіцкі пачаў распрацоўку тэмы беларусі-партызанкі — адной з вядучых і яго творчасці. Гэтая тэма хвалюе ўсё, бо амаль кожны з нас калі не ўдзельнік гэтай барацьбы, то чалавек, які перажыў жахі вайны, цяжкаваці пасляваеннага гадоў.

Недоўга застаецца ў памяці твар пажылога мужчыны з пасівелымі скронямі — партызана, які, ідучы ў атрад, развітаецца з блізкаму яму чалавекам. У карціне мы бачым не толькі непасрэдна паказанае развітанне, але і тое, што будзе пасля. Мы перакананы, што чалавек, які ўзяўся за зброю, судзімы не лёгкі шлях. Але шлях гэты будзе пераможны — пра гэта сведчыць уся атмасфера твора.

Гэта ўвогуле характэрна для многіх твораў М. Савіцкага — паказаныя падзеі складаныя, драматычныя, трагічныя, паказваючы выпрабаванні, праз якія ідзе народ, ён раскрывае веру ў перамогу. Мне прыгадваюцца персанажы карціны «Добраахвотнікі». Устрыжвання, засяроджаныя, строгія. Гэтыя розныя людзкія аднае высяка кароднае пачуццё абавязку перад Айчынай. Мне здаецца, М. Савіцкаму удалося ў «Добраахвотнікі» пааб'яднаць шматлікіх выразных складаных тэм, за якія ён браўся не першы.

Наўрад ці памыліся, калі скажу, што «Пакеранне смерцю» — палатно, у якім ладна развітаецца знойдзены ў «Партызанках», «Добраахвотніках», «Партызанках», «Добраахвотніках», «Партызанках» і некаторых іншых творах, прыведзеных партызанскай барацьбе на Беларусі. Годзісць савецкага чалавека, незломнасць яго духу, усвядомленне абавязку — вось што надае карціне аптымістычнае гучэнне.

Угледзены ў творах. Сваю стары, на грукань яго шыльда з надпісам. Ні ценю страху на твары старога. Ні ценю адчаю. Такія ніколі не згінуць перад ворагам.

А побач — двое мужчынаў з дужымі слязінамі і рукамі, якія ўмеюць трываць і сякера, і зброю. Тут жа падлетак — позірк яго, поўны няяснасці, скіраваны туды, дзе стаяць нябачныя нам, глядачам, забойцы ў касках і мундзірах фашысцкай арміі.

Жанчына, якая чкае дзіцяці... Жывыя людзі, жывыя характары — розныя, але аб'яднаныя сваёй трагедыяй, непахіснасцю, верой у тое, што не дэржана прайшоў жыццё, што вырасце жыта, пасеянае вясной, што рупліва рукі дэбудоўць усё, што не дэбудоўца пасля іх, дэбюць ворага, завершыць справу, за якую змагаліся яны, вось гэтыя простыя, звычайныя людзі...

А. КІРВЕЛЬ, журналіст.

ШТО ЧЫТАЦЬ ПРА ТВОРЫ, ВЫЛУЧАНЫЯ НА ПРЭМІІ

С. Паліюк. Добры дзень, Іван Макаравіч! «Знамя юности», 13 чэрвеня 1968 г.

С. Паліюк. Перад шляхам на вялікі экран, «Советская Белоруссия», 25 чэрвеня 1969 г.

Е. Монарава. У добры шлях, Іван Макаравіч! «Віснiкi Мiнска», 7 чэрвеня 1968 г.

Я. Курпана Сплатнiннiе са сталасцю. «Настанiцiнiя газетi», 25 снежня 1968 г.

Д. Алексiевiнi. Дзецi i дарослiе. «Ленiнградская правдa», 28 снежня 1968 г.

Н. Исачанiнi. Прауда i не падабенствi. «Чырвоная змена», 1 студзеня 1968 г.

Н. Наталiнiнi. Колькi год Івану Макаравiчу? «Московский комсомолец», 21 мая 1969 г.

В. Лушка. Панон добраму чалавеку. «Чырвоная змена», 31 мая 1969 г.

С. Паліюк. Дзеўцы вал у дзеўцы дзень. «Знамя юности», 2 чэрвеня 1968 г.

С. Паліюк. Дзеўцы вал у дзеўцы дзень. «Знамя юности», 2 чэрвеня 1968 г.

ДЗЯРЖАЧНЫЯ ПРЭМІІ БССР

25 ліпеня гэтага года ў газеце «Літаратура і мастацтва» надрукаваны спіс кандыдатур, вылучаных на атрыманне Дзяржаўных прэміяў БССР 1969 г. у галіне літаратуры, журналістыкі, выяўленчага мастацтва, музыкі, тэатральнага мастацтва, кінематографіі, радыё і тэлебачання, архітэктуры. У сённяшнім нумары мы пачынаем абмеркаванне вылучаных твораў. Да ўдзелу ў абмеркаванні запрашаюцца ўсе чытачы газеты.

стаўлены Ваня, прымушаюць яго раскрыць характар. На жаль, гэта найбольш слабая частка фільма. Як святны на Ікону, як сонечны отрап, сусалны герой з выглядзім «ахвяры» прымае ўсе нягоды лёсу. Я згодна з апазіцыйнаму ў «Советском экране»: «Герой» фільма, хлопчына Ваню, Івана Макаравіча робіцца шкада, да таго ён добры». Хлопчык, які можа ва ўсім сабе адмаўляць, які з любові да людзей абывае пра сабе, які такі добры, што хочацца стаяць перад ім на калені, хлопчык гэты наўрад ці можа стаць любімым юнага глядача.

У гэтых і іншых рэцэнзіях гаворацца і добрыя словы пра фільм. І гэта заканамерна, бо добраахвотны аналіз дапамагае аўтару лепш зразумець, што ўдалося, а што не.

На жаль, некаторыя рэцэнзенты, страціўшы пачуццё меры, напісалі пра «Івана Макаравіча» ў тоне агуднага ахаплення, захвалювання. Аж тры разы сустрапаў у агульным тэму С. Паліюк, не працікаваўшы і шодняй крытыкай заўвагі ў адрас твора. Стварэнца такога ўражання, быццам ён заадымае «спрачкі» з крытыкай. Асабліва ён паказаны ў гэтых адносінах артыкул В. Лушкі, які пісаў: «Толькі так можна зрабіць сапраўдны фільм пра вайну, які ён адраўняўся ад звычайнага (?). Фільмаў пра вайну... Такія адрывачынісць выглядае тропікі дэманічэскай у вуснах кінарэжысэра. Што гэта такое — «значыцца» фільм? Артыкул В. Лушкі пераапоўнены фразамі накістаў: «Ад фільма да фільма стале талент рэжысэра», «На сапраўды вучыць ўдзельнікі мастацтва». Івар прайшоў добрую школу журналіста, даследчыка жыцця... Ніякая дасяда школа не можа гарантаваць поспех у мастацтве. І гэта, мабыць, ведае В. Лушка. Але піша ў «Чырвонай змене» нешта ў тое.

Ші не значыць гэта рабіць дрынуку пасляў рэжысэру? Сапраўды, для І. Дабралюбава «Іван Макаравіч» — крок наперад у параўнанні з яго першым фільмам. Але ці крок наперад гэта для беларускай кінематографіі, якая мае ў сваім актыве сапраўды мастацкія каштоўнасці? Не атрымаў Дзяржаўных прэміяў фільмаў «Пра могілкі» і «Горад майстроў». «І яшчэ: да дзіцяці» і «Алімпійская багата»... Чаму ж талі на прызію працягвае «Іван Макаравіч»? Наўжо ён і вайнені стаяць ворагам для астатніх папых майстроў?

Высокая ўзнагарода — Дзяржаўная прэмія, і адназначна ён твор паўвнне быць пэўным арыенцірам, на якім глядачы і самі работнікі мастацтва мержавалі б пра самыя выдатныя дасягненні ў той або іншай галіне творчасці. «Іван Макаравіч» — фільм, які мае права доўга жыць на экране, фільм, у якога ёсць і будучыя свае стаўны прыхільнікі. Гэта твор, пафас якога вельмі сучасны часу. — стужка служыць патрыятычнаму выхаванню глядачоў. Калі ў «галасую» супраць таго, каб ён быў адзначаны высокай прэміяй, дык гэта не азначае, быццам я перакраўліваю стужку. Не, я разуменне станаўчыя якасці фільма, асабліва аперацыйную работу і неацэнны анімэрыі выступленні. Аднак пераканана, што тую мастацтва, у янім ёсць нешта сапраўды «далатнае» і нешта не менш сапраўды «адмоўнае», не мае права прэтэндаваць на вышэйшую ў рэспубліцы адзнаку.

Мусіць, чытач не стане гадзавіца за тачку дзіцяцка збоўна першаў або рачнаў, дзе аўтар ішоў па пратантаных сляках, і мнi, гартычкі ніжку, часта задаём сабе пытанне: «А дзе я сустракаў нешта падобнае, у наго?» А глядзельніца здае, нават калі яна зэхоплена пазлема фільма «Іван Макаравіч», такія пытанні задае і не адзі раз...

Арыгінал ці копія? За што вы? Я — за арыгінал.

Воляга НЯЧАЙ, кандыдат мастацтвазнаўства.

«Я не магу сказаць, што «Іван Макаравіч» — вялікая творчая удача рэжысэра, што кінастудыя, нарэшце, парадвала нас твора, які б адваваў высокім патрабаванням часу». — пісаў рэцэнзент у «Віснiкi Мiнска»...

Дык як жа быць з тым пунктам палажэння, які прадугледжвае творы, што «атрымаў шырокае грамадскае прызнанне»? Праўда, у «Івана Макаравіча» ёсць і свае прыхільнікі. У некаторых глядачоў фільм выклікае ўспаміны аб перажытым, асацыятыўныя эмоцыі, а маладыя пакаленне наведвалі ў кінастудыі ён вучыць дабра. Сапраўды, аўтары ўзялі стужку, якая хваліце кожнага — лёс самотага хлопчыка, без бацькоў... Нават па рамесніцка зробленая карціна з такім героем можа раэчуль глядачоў.

У творы ж мастацтва галоўнае — не проста сітуацыя, а той характар героя, які праяўляецца ў ёй. Як гэта хлопчык, які фарміруецца ў ім характар мужчын і годны, як становіцца ён з Вані, Ванюшы — Іванам Макаравічам? Задача была цікавая, ці вырашана яна? На маю думку — не. Прынамсі, не арыгінальна, калі і вырашана...

Уся першая палова фільма (дарчы, аперагары) знятая добра, з настрем — як назуўныя сказы, які расказ не толькі пра тое, што шмат разоў было ў кіно, але быць гэтак жа неадвойчы. Сцэны мірнага жыцця — парафазы «Іванова дзіцяства», сцэны эвакуацыі — нягледзячы «Лёс чалавека», хлопчык у дзінку — успамінаецца «Уступ».

Успамінаючы і «Я родам з дзіцяці», і «Міна воннаў Ізучы пціны». Знаемны матывы і сітуацыі, знаёмнае экраннае ўвабачненне, і калі нас нешта хвалюе ў фільме, — ці не прымаем яго эмацыянальна штуршок паміж, удар па нервовых струнах, ажыўленне жыццёвых асацыяцый, звязаных з вайной, за сапраўднае эмацыянальнае ўспрыняццё самага фільма?

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

АРЫГІНАЛ ЦІ КОПІЯ?

Успамінаючы і «Я родам з дзіцяці», і «Міна воннаў Ізучы пціны». Знаемны матывы і сітуацыі, знаёмнае экраннае ўвабачненне, і калі нас нешта хвалюе ў фільме, — ці не прымаем яго эмацыянальна штуршок паміж, удар па нервовых струнах, ажыўленне жыццёвых асацыяцый, звязаных з вайной, за сапраўднае эмацыянальнае ўспрыняццё самага фільма?

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

Саме галоўнае і цікавае магло б пачацца ў другой частцы карціны, калі ўмовы, у якіх па-

КІРЫЛ КАНДРАШЫН, Геннадзь Рамдзевскі, Натан Раклін, Карла Цыкі, Курт Мазур, Невіл Дэйлс — дзеці славуці дырыжораў выставілі з сімфанічным аркестрам Беларускай філармоніі, і кожны раз дружна ўзімалася зала, на сідны лядзелі кветкі... І амаль заўсёды паўтараецца адзі і той жа рытуал: дырыжор паціскае руку хударляваму музыканту сярэдняга росту з першага раду скрыпак, гэты музыкант збянтэжана робіць паклон залі, і апладзісменты гучаць грамаць...

НАШЫ МАЙСТРЫ МАСТАЦТВА

ПЕРШАЯ СКРЫПКА

Сеню Асновіча, хлопчыка з Бебруйска, прымаюць кампозітар І. Лубан і дырыжор І. Гігарац. У Мінску ён быў залучаны да групы зольных дзяцей пры Беларускай кансерваторыі. Пасля першых вучнёўскіх канцэртаў «мя хлопчыка з паваягі пачалі вымуляць нават «дарослыя» студэнты. Яны не прпусклі ніводнага ўступлення юнага скрыпача. Ён лёгкі іграў нават песь і канцэрты Вяняўскага і Саратэц, якія не заўсёды былі пад сілу студэнтам старэйшых курсаў.

Сеню Асновіча, хлопчыка з Бебруйска, прымаюць кампозітар І. Лубан і дырыжор І. Гігарац. У Мінску ён быў залучаны да групы зольных дзяцей пры Беларускай кансерваторыі. Пасля першых вучнёўскіх канцэртаў «мя хлопчыка з паваягі пачалі вымуляць нават «дарослыя» студэнты. Яны не прпусклі ніводнага ўступлення юнага скрыпача. Ён лёгкі іграў нават песь і канцэрты Вяняўскага і Саратэц, якія не заўсёды былі пад сілу студэнтам старэйшых курсаў.

Сеню Асновіча, хлопчыка з Бебруйска, прымаюць кампозітар І. Лубан і дырыжор І. Гігарац. У Мінску ён быў залучаны да групы зольных дзяцей пры Беларускай кансерваторыі. Пасля першых вучнёўскіх канцэртаў «мя хлопчыка з паваягі пачалі вымуляць нават «дарослыя» студэнты. Яны не прпусклі ніводнага ўступлення юнага скрыпача. Ён лёгкі іграў нават песь і канцэрты Вяняўскага і Саратэц, якія не заўсёды былі пад сілу студэнтам старэйшых курсаў.

Сеню Асновіча, хлопчыка з Бебруйска, прымаюць кампозітар І. Лубан і дырыжор І. Гігарац. У Мінску ён быў залучаны да групы зольных дзяцей пры Беларускай кансерваторыі. Пасля першых вучнёўскіх канцэртаў «мя хлопчыка з паваягі пачалі вымуляць нават «дарослыя» студэнты. Яны не прпусклі ніводнага ўступлення юнага скрыпача. Ён лёгкі іграў нават песь і канцэрты Вяняўскага і Саратэц, якія не заўсёды былі пад сілу студэнтам старэйшых курсаў.

